

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani,
Oradišče 17/1. — Št. telef. 552. — Štev. računa
pri č. uradu 11.953. — Dopisi se ne vračajo.
Plača in toži se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in soboto

Abonementna cena za ozemlje SHS:
za pol leta K 150.—
za četrt leta » 80.—
mesечно » 15.—

Leto IV.

Ljubljana, 19. januarja 1921.

Štev. 5.

VSEBINA: Pripoznanje k državi. — Proračun 1921/22 za trgovino in industrijo. — O vodnih silah, elektrarnah in sličnem. — Smo li jedna država? — Kranjska industrijska družba. — K uradniškemu vprašanju. — Dopisi. — Izpremembe v trgovskem in obrtniškem registru. — Izvoz in uvoz. — Narodno-gospodarske zadeve. — Razno. — Borza. — Tržna poročila.

Pripoznanje k državi.

Danes hočemo v okviru programa našega lista izpregovoriti nekaj resnih besedi o stališču, ki nam ga je zavzeti napram državi. Po volitvah v konstituantu se je razmerje političnih sil v Jugoslaviji popolnoma odkrilo, in pred par dnevi je neki neodvisni beogradski dnevnik jasno opredelil stališče vseh strank, ki so stopile v konstituantu, napram državi. List razlikuje tri skupine. V prvo kategorijo šteje stranke, ki so odločene, na temelju moderniziranega sedanjega družabnega reda aktivno in celo z vsemi silami sodelovati pri izgradbi države, v drugo kategorijo šteje list stranko, ki sicer prizna državo, ali hoče aktivno sodelovati v državnem življenju šele po popolni zrušitvi sedanjega družabnega reda; v tretji skupini pa so našete stranke, ki odkrito zanikajo eksistenčno pravico Jugoslavije ter si šele na njenih razvalinah in s sodelovanjem strankarskih pristašev v drugih državah obetajo uresničenje svojih političnih ciljev. V katero izmed naštetih skupin je uvrstiti obilico jugoslovenskih političnih strank, bo vsak površen poznavalec našega javnega življenja takoj uvidel.

V dobi splošne nezadovoljnosti in premnogih vladnih napak — vsaj podoba je taka — čeprav priznamo, da nam vse niti državne politike iz oddaljene Ljubljane znane biti ne morejo, je nujno potrebno, da o tem važnem vprašanju tudi s svojega nestranskega stanovskega stališča izpregovimo.

rimo jasno besedo. Zabavljanje in pritoževanje ja zavzelo tak obseg, da se vidi, kot da stojimo pred likvidacijo. Naravno je to več ali manj, ker vsaka v praktičnem življenju stoječa oseba dnevno doživi velike neprilike in razočaranja. Iskati je tukaj treba izhoda iz zablode, drugače nas morejo zaliti valovi brzega razvoja dogodkov. Predvsem hočemo ugotoviti, da vstrajamo po svojem prepričanju na ohranitvi sedanjega družabnega reda, ki pa danes zahteva vsestranskih reform, ker namreč ne moremo stopiti na utopiščno pota. Kakor hitro se postavimo na to stališče, moramo nujno priznati, da stojimo blizu strankam, ki jih je beogradski list uvrstil v prvo kategorijo. Zavesti se moramo, da je naš edini spas podpiranje vseh onih sil, ki se odkrito priznavajo k državi, in da je za vsakega izmed nas nedopustno, v svoji kritiki iti tako daleč, da v konkretnem primeru pusti državo na cedilu, ali se iz nje celo norčuje.

Vsa ta izvajanja sledijo nujno eno iz drugega in so bazirana predvsem na praktičnih razlogih, ker namenoma pustimo drugo, čustveno stran, idejo jugoslovenskega narodnega edinstva pri strani. Jugoslovenska ideologija je še mlada in treba je še cele velike renesanse, da bo postala vsem evangelij. To narodno prerojenje je v polnem razvoju ali zaenkrat si hočemo ogledati drugo stran našega državnega življenja.

Vse, kar se od naše strani dnevno greši v tem oziru, ima svoj izvor, rekli bi, v pomanjkanju državne vzgoje. Posamezni trgovec, industrijalec in obrtnik vidi večinoma edino le sebe in se ne zaveda, da je tudi član svojega stanu in majhen člen velike družbe, ki jo sestavljajo mnogobrojni stanovni. V pretekli dobi to primitivno naziranje ni bilo tako kvarno, ker je slovenski človek bil le bagatelni drobec v obširni državi, in je bila tudi avstrijska ustava taka, da je bilo sodelovanje

stanovskih in strokovnih organizacij v važnih javnih vprašanjih mnogo bolj omejeno. Vsa ta uspavajoča idila pa je preko noči izginila, in vsa svetloba, ki moramo zdaj venomer vanjo zreti, nas je le preveč premočila. To treba odkrito priznati.

Neodoljiva potreba je, da čimprej preživimo to mišljensko regeneracijo in stopimo na plan s čutom odgovornosti za državne posle. Zato pa je treba bolj negovati čut za javni interes in poglobiti stanovsko organizacijo. Vsak posamezni član trgovskih gremijev in združenj naj se zaveda, da nosi soodgovornost za naše narodno gospodarsko življenje. Treba je premostiti prepad med posameznikom in vrhovnimi predstavitelji državne politike in ustvariti stvarno koristno sodelovanje vseh pri onih javnih poslih, ki so za nas eksistenčnega pomena. Posamezni gremijski člani naj preko medsebojnega konkurenčnega boja uvidijo, da v gremiju tvorijo skupnost, ki mora na ven nastopiti čim najbolj sklenjeno.

Skoro bi dejali, da smo govorili preveč brezobzirno, ali beseda je morala biti izgovorjena. Razvoj dogodkov je jako nagel, da ni časa za nadaljnje zabavljanje in prerekanje, ampak je treba učinkovito poseči v našo javno usodo in nanjo uplivati. To pa nam bo mogoče le, ako bomo venomer imeli pred očmi vse velike in obsežne cilje, ki jih moramo doseči, ako nečemo, da nas prehite drugi stanovi in razredi. Predvsem pa se ne smemo postavljati na ozkosrčno stališče in od bratov Srbov pričakovati vse delo, sebi pa prepustiti svobodo brezobzirne in vsled nepoznanja razmer večkrat tako kričevne kritike.

Proračun 1921/22 za trgovino in industrijo.

Na oddelku ministertva trgovine in industrije v Ljubljani se sestavlja

proračun za bodoče proračunsko leto. Ker je proračun tega oddelka za naše pridobitne sloje velikega pomena smatramo za potrebno izraziti tozadevno svoje želje.

Proračun oddelka ministertva trgovine in industrije je znašal za leto 1919/20 1.521.289 rednih in 10.000 izrednih izdatkov 1920/21 2.491.766 rednih in 390.124 izrednih stroškov. Od tega je odpadlo na oddelek za trgovino in industrijo 465.897 K rednih in 85.000 izrednih izdatkov, za pospeševanje obrta 109.566 K, za meroizkustvo 153.290 K rednih in 20.000 izrednih, za trgovsko šolstvo 806.681 K, za obrtno šolstvo 956.332 K rednih in 25.000 K izrednih. Proračun se je torej povečal od leta 1919/20 na letošnji proračun za 1.000.000 K rednih in za 400.000 K izrednih izdatkov, od česar glavni delež pripade na oddelek ministertva trgovine in industrije v Ljubljani in za trgovsko šolstvo, med tem ko se je pri obrtnem šolstvu proračun rednih izdatkov za 96.000 K rednih izdatkov zmanjšal.

Proračun ministertva trgovine in industrije za Hrvaško in Slavonijo znaša 1.032.642 K rednih in 100.000 K izrednih izdatkov, medtem ko je znašal l. 1919 2.686.272 K rednih in 2.859.130 K izrednih izdatkov. Razlika leži v tem, da v hrvaškem proračunu ni obseženo trgovsko in obrtno šolstvo, ki spada v resort pokrajinske vlade in da je proračun za pomorstvo in brodarstvo sam znašal 1.416.390 K rednih in 2.649.130 izrednih izdatkov.

Proračun za trgovino in industrijo v Dalmaciji je znašal leta 1920/21 975.721 K in za leto 1919/20 pa 256.022 K. Od tega pripade na obrtno izobrazbo 568.587 K in za trgovsko pa 231.918 K. Za Bosno in Hercegovino znaša proračun za l. 1920/21 1.790.578 K od tega odpade na oddelek za trgovino in industrijo 542.000 K, na trgovsko akademijo pa 355.055 K, na ženske strokovne šole 550.820 K, na deželne

O vodnih silah, elektrarnah in sličnem.

Predaval na sestanku elektrarn 9. okt. 1919
g. ing. Dušan Sernec.
(Nadaljevanje).

Preidem k konkretnem slučaju. Kakor sem že prej omenil, je najboljših vodnih sil na Slovenskem najti v Dravi. Tam že obstoja v vojski zgotovljena elektrarna pri Fali z 26.000 kilovoltamperov ali okroglo 40.000 konjskih sil, ki je pa projektirana za povečanje na 35.000 kilovoltamperov ali 52.000 konjskih sil, a je last štajerske elektriške družbe. Vrh tega je bila že podana koncesija mestam Maribor in Gradec za izkoriščanje Drave pri Mariboru z 23.000 konjskimi silami. Nad Falom so vložili dva projekta štajerski deželni odbor, skupno s prej omenjeno štajersko električno in avstrijsko stavbinsko družbo, za naprave v svrhu prometa in proizvodnje sile. Nadalje so koncesije že podane za dve naprave pod Mariborom. Zgrajeno je tedaj 26.000 kilovoltamperov (40.000 k. s.), kar se da z vzidavanjem strojev, kakor prej omenjeno, povečati, koncesijoniranih 95.000 kilovoltamperov (142.000 k. s.) in projektiranih okro-

glo 70.000 kilovoltamperov (105.000 k. s.). Vse to na razmeroma kratki progi štajerske Drave (Rosshaendler).

Mišljeno je bilo, z elektriko preskrbeti pred vsem Maribor in Gradec, potem pa elektriko napeljati celo do Dunaja, tedaj 270 km daleč.

Da bi pripustila Jugoslavija uresničenje teh projektov po prvotnem načrtu, in elektriko izvažati v Avstrijo, o tem bi bila vsaka razprava odveč. Mesto na severu, si bodo morale te naprave najti svoj konzum na jugu. Vprašanje je, na kak način se to izvede. Štajerska elektriška družba, ki je posestnica elektrarne pri Fali, sestoji večinoma iz švicarskega kapitala. Skupno delovanje z njo, seveda izločivši njene elektrarne v nemškem delu Štajerske, južno in severno Gradca, bi bilo mogoče. Minister za finance menda ne bi mogel pričakovati, da pride kaj prida švicarskih frankov v deželo, ker bi morala njih večina ostati za potrebne nabave v inozemstvu, vendar pa bi bilo za Jugoslavijo trenutno še to pomembno, da ne bi bilo treba šteti lastnega denarja v inozemstvo. Skupno delovanje naših javnih zastopov (države event. avtonomij, mest, itd.) s švicarskim podjetjem, bi se dalo na različne načine izvesti. Družba je v da-

nih razmerah primorana, ne le trpeti kako sodelovanje naše javnosti, temveč se je z vsemi silami poprijeti (izključen izvoz električne sile, pomanjkanje zakona za prisilno uporabo javne in zasebne lažine za zgradbo električnih napeljav).

Družba bi mogla z obstoječo elektrarno sama obratovati in naši javnosti, ki bi zgradila omrežje sama ali skupno z družbo, dobavljati električno silo na debelo po nizki ceni. Ta bi električno silo prevažala in nzdobno prodajo v posameznih občinah, kakor bi v posameznih slučajih bolje kazalo, ali sama prevzela, ali prepustila občinam.

Druga pot bi bila, da se vsa naprava združi v enotno podjetje, ki jo nadzoruje iz vseh udeležencev sestavljeni upravni svet.

Tretja, ki bi zahtevali po nacionaliziranju podjetij najbolj odgovarjala, bi bila, da se elektrarna pri Fali kratkoma kupi. V prvih dveh slučajih bi se moglo opcijo za slednji korak pridržati.

Omrežje bi se predstavilo sledeče: Daljnovod najvišje napetosti spaja elektrarno s svojo parno rezervo, ki bi se imela postaviti tik premogokopa v Trbovljah. Od tam se cepijo daljnovodi srednje visoke napetosti, na eni

strani do Ljubljane, na drugi strani do Zagreba in na tretji nazaj do Celja. Maribor preskrbuje elektrarna naravnost. Ni verjetno, da bi se pri potrebnem dogovoru s trbovljsko družbo porajale težkoče, dokler izvaja država veliki industriji, sicer nesimpatično, a nekaj časa gotovo še potrebno nadzorstvo proizvodnje in razpečevanja svojega blaga, da ne omenim tako radikalnih namer, kakor jih Čehi v svoji državi napovedujejo. V svesti sem si, da bo dolžina potrebnih daljnovodov marsikoga ustrašila in da se bo ugovarjalo, da se lahko najde za Ljubljano in za Zagreb kak drug projekt ob Savi, v bližini teh mest. Temu nasproti bi naglašal, da je velikopotezen načrt mogoč le na veliki podlagi in, če bi Zagreb in Ljubljana s svojo okolico odpadle, bi ne le ta načrt, temveč tudi vsak drug velikopotezen projekt postal nemogoč. Za Ljubljano in okolico mi druga sila, s slično veliko kapaciteto, in znana. Za Zagreb bi mogel priti Gacky-projekt v poštev, a vprašanje je, kedaj! Ne glede na to, da bi bili daljnovodi pri tem projektu tudi znatni, bi se drznili dvomiti o tem, da bi pri veliki konkurenci projektov ob Savi, Kulpi itd. kmalu na katerokoli stran padla končno veljavna

delavnice za umetnost 190.226 K, na deželno tkalnico preprog 1.270.390, na tkalnico platna in vezil 200.260 K, na obrtne in trg. tečaje 166.000 K in meroizkustvo 60.515 K.

Proračun za trgovino in industrijo za Srbijo znaša, ako odračunamo ministerstvo, za obrtno industrijski muzej 564.406 dinarjev, za trgovsko šolo v Skoplju 55.742 din., za trgovsko šolo v Bitolju 55.680 din., za drž. trgovsko akademijo 266.310 din., za upravo fondov 1.142.430 din., za trg. inšpektorat v Skoplju pa 60.426 dinarjev.

Proračun oddelka trgovine in industrije za Slovenijo je med proračuni vseh ostalih resorjev najmanjši, za naše nove gospodarske naloge, katere moramo v okvirju sedanjega carinskega ozemlja izvršiti pa popolnoma nezadosten. Želeli bi zato, da se specijalno za razširjenje in izpolnitev obrtnega šolstva vsaj letos preliniriramo večje svote, da se omogoči osnovati ene delavnice pri drž. obrtni šoli v Ljubljani, ki so že zdavnaj potrebne, pred vsem za finalne in umetniške stroke v ključavničarski, mizarski, keramični, elektrotehnični in kemični industriji. Sigurno je, da bo od države v ta namen investirani denar našel najhitreje svojo rentabiliteto. Podobno je s trgovskim šolstvom. Za trgovsko akademijo, ki je samo zasilno nastanjena v poslopju drž. gimnazije, je treba lastnega poslopja, najrazličnejših učnih pripomočkov, pred vsem zbirke vzorcev blaga in obsežne biblioteke. Gotovo je, da se bodo domača podjetja z veseljem odzvala pozivu ravnateljstva, da pošljejo svoje proizvode v zbirko akademije. Za tuje proizvode pa bi nam lahko šli na roko naši konzulati v tujini in tuji konzulati pri nas. Posebno važen pa je proračun za pospeševanje obrta. Zavod za pospeševanje obrta lahko pri primernih finančnih sredstvih najgloblje poseže v praktično življenje in v razvoj našega obrtništva. Vsled nove carinske meje je dana možnost obnoviti nekatere domače industrije, ki so pred 30—40 leti vsled konkurence Sudetskih dežel propadle. Treba je z zasnovanjem novih domačih obrti posebno v pasivnih krajih zaježiti izseljevanje. Treba je pa tudi obrti, ki danes stagnirajo ali ki so, v svojem razvoju ostale modernizirati s prirejanjem različnih tečajev, predavanj in izdajanjem poljudno pisanih poučnih knjig.

Predvsem pa je važno, da proračun omogoči s potrebnimi krediti, da se pošlje na državne stroške nadarjene mlade ljudi po absolviranju tukajšnjih šol v Avstrijo in Nemčijo v svrhu specializacije v onih strokah obrtov, ki pri nas še niso zastopani. Na ta način se edino lahko oslobodimo od tega, da moramo naseljevati v različnih industrijskih podjetjih pri nas inozemce, kar iz političnih in ekonomskih razlogov ni priporočljivo.

odločitev. Gordijski voz izrabe vodne sile za Zagreb bi se s priklopitvijo na dravske projekte presekali.

Pred vsem pa se gre, kakor sem že prej naglašal, za naglico in za to, da nam ostane gonilna sila na domačih tleh, ker ne bi imelo smisla, njen izvoz zabraniti, če jo sami ne moremo vporabljati. Nadaljnemu možnemu ugovoru, da bi bil vir sile približno severne državne meje, bi odgovorjal, da je za bližnjo prihodnost ta okolnost gotovo brezpredmetna, nadalje, da bi bila parna rezerva v Trbovljah, tedaj od obeh, od južne in severne meje dovolj oddaljena, in končno, da se pozneje, po potrditvi lahko savske vodne centrale obstoječemu omrežju priklopijo. Slednje bi postalo itak potrebno, kadar bi se pričeli pečati z vprašanjem elektrificiranja železnic, v kateri namen je vedno treba imeti na razpolago več, med seboj neodvisnih možnosti dobavljanja potrebne gonilne sile. Da aktualnost tega vprašanja pri naglem razvoju moderne tehnike ni v daljni bodočnosti, sledi že iz tega, da je to polje, na katerem se dajo ogromne množine premoga prihraniti. Vrh tega se železnice razbremenijo od transporta premoga za lastno rabo.

Iz Maribora do Trbovelj je okroglo

Vlada se je odločno postavila na stališče potrebe podpiranja združništva z nedopustnimi in dopustnimi sredstvi. Trgovina, industrija in obrt želijo za bremena, ki jih plačujejo državi le neznatno protiuslugo v zgoraj navedenih željah. Upamo, da bo oddelek ministerstva trgovine in industrije ter naši poslanci v bodočem proračunu vpoštevali naše skromne želje. Problem racionalizacije tujih podjetij je pri nas vsled tega tako težaven, ker nam ravno sedaj primanjkuje strokovnega rarsčaja. To kar je Avstrija desetletja umetno zadrževala, moramo sedaj tekotom par let popraviti in nadomestiti. Država je interesirana na izpolnitvi strokovne izobrazbe, ker bo ravno iz teh šol izšlo največ samostojnih podjetnikov in bo ta strokovna inteligenca najbolj pospeševala industrijalni razvoj dežele. Radi tega se izdatkov za te potrebe ne sme presojati, z naočniki fiskalov in se ustrašiti najmanjše investicije za moderne tehnične in umetniške delavnice, ker bo vsak dinar, ki je izdan v te namene indirektno s povečanjem davčne zmoglosti prebivalstva obilno vrnjen.

Smo li jedna država?

Pod tem naslovom predbaciva »Jugoslovanski Lloyd« Ljubljanskemu oddelku ministerstva za trgovino in industrijo, da postopa napram družbam in podjetjem, ki imajo svoj sedež v drugih delih naše države, pa hočejo razširiti svoje delovanje tudi na Slovenijo, po istih predpisih, kakor se postopa proti inozemcem. Imenovani odderek je sicer že dal »Jugoslovanskemu Lloyd« tozadevno pojasnilo, v splošnem smo pa prepričani, da postopa brezdomno strogo po predpisih, ki so v tem oziru v Sloveniji še v veljavi. Ni nam sicer znan konkreten slučaj na katerega je navedeni časopis upril svoje predbacivanje, vendar pa hočemo izraziti v nekaj besedah svoje mišljenje, katero zastopa o razširjenju delovanja raznih hrvatskih podjetij in družb za območje Slovenije vsa naša trgovina, industrija in obrt.

Naj bodo bratje Hrvati in sicer pravi Hrvati, ki delujejo na poljih trgovine, industrije in obrti prepričani, da nam je skupno delovanje z njimi vsak čas drago in ljubo. Ni nam pred očmi samo jedinstvo v političnem, ampak tudi v narodno-gospodarskem oziru, kajti le če bomo tudi tu korekali skupno, doseglja bode skupna naša domovina ono moč in ono upoštevanje, ki ji pristojta. Odprto in brez ovinkov pa povemo, da si absolutno ne želimo stikov s takimi imenovanimi »Hrvati«, katerih družinska imena glase na Blau, Selligmann, Braun in slično, krstna pa na Izak, Samuel, Abraham itd., kateri če putujejo na Dunaj že v Špiljah popolnoma pozabijo, da so znali sploh kedaj hrvatski in se v svojih govoricah spremene v najstrupeneje sovražnike naše države in našega jedinstva. Da je temu res tako, se zamore »Jugoslovanski

100 km, od tam v Ljubljano 60 km in v Zagreb 85 km. Prva številka se bo mogoče za 20 km povečala, ker stoji elektrarna pri Fali in ne pri Mariboru.

Pred vojsko bi veljal dvojni glavni vod Maribor-Trbovlje okroglo 4.000.000 kron. Trbovlje-Ljubljana in Trbovlje-Zagreb z nižjo napetostjo okroglo 3.000.000 kron. Za transformatorske staje, parno centralo in razdelilno omrežje bi bilo treba začetkoma še nadatjnih 4.000.000 kron. V svesti sem si, da se bo sedanji položaj, ko se njihče visokih številki glede denarja ne vstraši, kmalu minul, ter da bo mogoče celo treba zopet natančno računati z razpoložljivimi sredstvi. Vendar so pa faktorji, ki pridejo po prejšnjih izvajanjih za tak projekt v poštev brezdomno dovolj močni, da ga brez finančnih težav izvršijo. Mesti Ljubljana in Zagreb sami bi morali vporabljati še večji svet, če bi si vsaka za se hoteli zidati lastno elektrarno ob Savi, ne glede na to, da bi bila kapaciteta takih elektrarn znatno bolj omejena in da bi bilo treba računati z veliki daljšo stavbeno dobo, med tem, ko bi bilo mogoče, da je leta 1920, ozir. 1921 skicirani načrt izvršen.

(Konec prihodnjit).

Lloyd« v vsakem poljubnem osebnem vlaknu, ki vozi proti Dunaju ali nazaj dnevno prepričati. Takih sodelovalcev, ki so pričeli pred kratkim izdajati v Osijeku v njim najpriljubljenejšem jeziku »Jüdisches Volksblatt«, v Sloveniji ne maramo in se jih bomo branili z vsemi silami. Dosedaj se je naša pokrajina židovske invazije z uspehom ubranila in upa, da se ji to posreči tudi v prihodnje, ker smatra žide za nesrečo vsakega naroda, kjer se naselijo. Tudi na Hrvatskem bi bilo marsikaj drugače, da ne bi bilo tam toliko krivonosih, brezdomovinskih pijavk kakor jih je. Če hoče »Jugoslovanski Lloyd« odprto govoriti, nam bode moral le pritrditi, da je temu res tako.

Kdorkoli bode deloval proti razširjenju teh razdiralnih in protidržavnih elementov po naši pokrajini, prepričan naj bode, da bo našel nas trgovce, industrije in obrtnike kot enega moža na svoji strani, nasprotno pa bomo vsekdar iskreno pozdravili sodelovanje pravih bratov Hrvatov, potomcev velikega Zrinjskega.

Kranjska industrijska družba.

Dne 16. decembra 1920. se je vršil v Trstu občni zbor delničarjev kranjske industrijske družbe. Po slomu so obratovališča iz tovarne družbe prišle pod tri države. Glavne tovarne na Jesenicah, v Javorniku in na Dobravi pripadajo Jugoslaviji, plavži in topilnice v prostem pristanišču v Škedenju so padle pod Italijo in tovarna v Bistrici je po plebiscitu prišla pod Avstrijo. Od razsula so večino delnic pokupili Italijani izkoriščajoč valutno konjunkturo in tako dobili upravo v lastne roke. Upravni svet se sedaj sestavlja iz šestih Italijanov in šestih Slovencev. Od Slovencev so v upravi ravnatelj Praprotnik in Krofta, dvorni svetnik Pirnat, ki je podpredsednik, baron Born, Dr. Windischer in Dr. Puc.

Situacija podjetja o preteklem poslovnem letu, ki je že enoinpedeseto, je bila stalno prekerna. Nedostatek premoga, slaba kvaliteta premoga, pomanjkanje surovega železa in deloma tudi starega železa so bili vzrok, da je na Jesenicah od 5 peči obratovala samo 1 dvajsettonska peč in celoletna produkcija jekla je bila 10.990 ton, namesto 70.000 ton, kolikor znaša kapaciteta podjetja. Delo se je moralo od časa do časa popolnoma ustaviti, vendar je bilo podjetje interesirano na tem, da delavce neopustiti in jih plača s celotno plačo.

Vsled neobratovanja martinovih peči so seveda po večini počivali vsi drugi obrati ki dobivajo polsirovine iz Jesenic. Radi pomanjkanja surovin je počivala tudi tovarna za elektrode, ki je važna eksportna in edina svoje vrste tovarna v Jugoslaviji. Podjetje pri danih razmerah seveda ni moglo kriti potrebe in povpraševanja po železu. Vsled velike potrebe blaga in nezadostnih zalog so bile cene izdelkom zelo visoke. V zadnjem času pa se je pojavila konkurenca iz Nemčije, ki močno vpliva tudi na obratovanje družbe.

Plavži in tovarna v Škedenju so od začetka vojne z Italijo stali in je bil ta del podjetja pasiven. Pod vplivom italijanske večine delničarjev, od dale so se škedenjske naprave italijanski kovinarski veldružbi »Consorzio Siderurgici per gli alti forni ed Acciaierie della Venezia Giulia« proti najemnim 200.000 lir v najem.

Računski zaključek za leto 1919/20 izkazuje čisti dobiček 2.341.393,54 kron in surovi dobiček 4.935.650 K 03 vinarje. Delniški kapital podjetja znaša 18 milijonov kron. Od čistega dobička se izplača letos 5% dividenda in 5% naddividenda, kar je z ozirom na težajno vrednost delnic le neznatna rentabiliteta. Bratovska skladnica se je dotirala z 250.000 in pokojninski sklad uslužbenecv z 50.000 kronami. Vrednosti družbinih podjetij so izkazane po mirodobnih cenah in sicer posestva z 806.791 kronami, stavbe z 4.693.555 K, stroji in naprave z 3.689.168 kronami in posestva v Trstu 14.028,36 kron.

Za obratovanje Jesenic bo bodoča trgovska pogodba z Italijo in sedanja

kontingentna pogodba s Čehoslovako izredno važnega pomena. Tudi usoda tovarne v Bistrici, ki je pod našo upravo dobivala vedno primerne množine premoga, katere dobava ji je bila po plebiscitu ustavljena, še ni dočlena. Ker pa so vsa podjetja družbe v tesni obratni zvezi, bo najbrž treba vzpostaviti med njimi z dovoljenjem interesiranih držav oplemitilni promet, da bodo lahko izmenjavali surovine in poltovore. Na podlagi češke pogodbe bo mogoče dobiti Jesenicam del surovega železa, da bodo dobavljale potem ostalim našim železarskim podjetjem, posebno v Ljubljani, Kamniku, Kropl, Tržiču in drugod potrebne množine železnih izdelkov. Podjetje bo pa imelo vsled valutarnih razlik posameznih obratovališč tudi še dosti neprilik za premagati, predno se konečno skonsolidirajo in razjasnijo gospodarski odnošaji.

K uradniškemu vprašanju.

V dobi zadnjih dveh let so se morale naše stanovske organizacije v nešteto primerih pritoževati proti načinu, kako so z njimi postopali posamezni državni uradi, oziroma njih organi. Zato je potrebno, da z našega stanovskega stališča premotimo kar najbolj objektivno to pereče vprašanje, ki tudi nas zanima, in skušamo najti sredstva ozdravljenja sedanjih, mnogokrat mučnih razmer. Videli smo na primer ponovno, da so državni uradniki, ki naj bi bili nepristranski, takorekoč odkrito zavzemali stroga strankarska stališča.

Predvsem hočemo ugotoviti položaj, ki ga zavzema uradništvo že od nekdaj v prejšnji kraljevini Srbije. Tam je vladal po našem mnenju prav nezdrav sistem, ki pa je bil njuna posledica precej primitivnega srpskega parlamentarizma. Vse višje uradništvo je bilo v službi posameznih političnih strank in je delilo njih politično usodo. Vsled tega se je vrinila v vso višjo javno upravo nezdrava nestalnost, ki je kvarne uplivala tudi na nižje instance. V stvari sami pa moramo reči, in to dnevno lahko opazujemo, da je imela kraljevina Srbija precejšen aparat strokovno visoke izobraženega in skrajno delavnega uradništva, ki je odlično sodelovalo pri brzem državnem razvoju. Pri nas je bil sistem nasproten. Avstrija je bila birokratična država, kjer je uradništvo živelo svoje življenje in tvorilo posebno kasto, ki ni imela nobenega vidnega stika s politiko in je posebno pri nas stala prebivalstvu sovražno nasproti. Ti dve diametralni nasprotji je treba v Jugoslaviji izgladiti. Mi moramo svoj podedovani avstrijski sistem definitivno zavreči, na drugi strani pa se tudi vsa uvidna srbska javnost, kot je to zadnjič povdaril »Trgovinski Glasnik«, trudi uvesti v javni upravi večjo stabilnost. Ideal nam torej mora biti uradniški aparat, ki bo stal samo v službi države in ne posameznih političnih strank.

To načelo se da s potrebno energijo vsaj do gotove meje izvesti. Na drugi strani pa moramo zahtevati, da uradnik ne nastopa kot sovražnik prebivalstva, ampak kot njegov upravni voditelj in svetovalec. V tem oziru bo treba tudi še mnogo remedure. Prvo načelo izvesti, je predvsem naloga vlade same, pri izvedbi drugega pa morajo tudi naše stanovske in strokovne organizacije krepko sodelovati in ustvariti živ stik z oblastmi, pri čemur naravno pričakujemo tudi od nasprotne strani polno uvidenost za naše upravičene zahteve. Le na ta način bo mogoče zaježiti nastajajočo anarhijo in spraviti državno življenje v mirnejši smeri.

Povod k tem vsticam so nam dala opazovanja v zadnjih dveh letih. Mnogokrat smo opazili, da med posameznimi vladnimi oddelki ne vlada potrebna harmonija, ampak skušajo drug drugega prehititi ali celo dezavuirati. To moramo ugotoviti, ker so bili pri tem produktivni stanovi večkrat oškodovani. Zgodili so se slučajji, da so se izdale naredbe brez predhodnega zasljanja vseh prizadetih organizacij, ter se je enostransko upoštevalo samo zahtevo enega stanu.

Predvsem pa moramo pričakovati, da stoji državno uradništvo vsaj v službi

države ter ne ruje na skrivnem proti njej. Sedanja vlada je v tem oziru nastopila prav energično in moramo to odločnost samo pozdravljati, ker drugače bi bila podoba, da se naša državna ladja potaplja.

Dopisi.

Tovorni promet z Italijo preko Logatca. V tovrnem prometu med Italijo na eni strani in med avstrijsko republiko na drugi strani preko kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor tudi med Italijo na eni strani in med češkoslovaško republiko na drugi strani preko avstrijske republike in kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se dovoljujejo naknadne razpolage odpošiljalcev samo: a) ako se izpremeni oseba prejemnika na isti namembni postaji; b) ako pošiljka ni prekorčila meje države, v kateri je bilo blago predano; c) ako se izda naknadna razpola na zahtevo železnice (čl. 18. in 24. mednarodnega sporazuma). Sicer pa ostane v veljavi razglas št. 2726/II »Uradnega lista deželne vlade za Slovenijo« z dne 1. decembra 1919, ki izravna upostavitve železniškega prometa med Italijo preko Logatca, Podbrda in Rateč na eni strani in med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in preko nje na drugi strani.

Izpremembe v trgovskem in obrtniškem registru.

I. Vpisale so se v register firme:

1) France Jakil s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina s sirovimi in izdelanimi kožami in čevljarškim potrebščinami, imetnik France Jakil, trgovec v Ljubljani.

2) Tovarnica kovinastih izdelkov Sajovic & Komp., (Fabrique de metaux Sajovic & Komp., Metallwarenfabrik Sajovic & Komp. s sedežem v Ljubljani. Javna trgovska družba izšla 1. novembra 1920., družabniki: Valentin Sajovic, trgovec, in inž. Elvin Mebus, oba v Ljubljani.

3) Jančigaj & Gagel s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, javna trgovska družba izšla 1. januarja 1920., družabniki: Martin Jančigaj, trgovec v Spod. Šiški in Josip Gagel, trgovec v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 1.

Dr. Fran Jenko Import-Export (François, Importation-Exportation), (Francis Jenko, Export & Import Merchant), (Francesco Jenko, Importazione & Exportazione), (Dr. Franc Jenko, Import & Export) s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina z lesom in lesnimi izdelki, s železnino, stroji, elektrotehničnimi potrebščinami in kovinami in z gradbenim materialom, s kožami, usnjem in izdelki iz usnja, z deželnimi pridelki, v kolikor niso koncesionirani, in z umetnimi gnojili, s soljo, vinom in galanterijo. Dr. Fran Jenko, trgovec v Ljubljani.

Jos. Moravec, sedež v Mariboru, obratni predmet: trgovina z gumijevimi izdelki in deli raznih strojev, avtomobilov in koles. Imetnik: Josip Moravec, trgovec v Mariboru, Gregorčičeva ulica št. 6.

Izvoz in uvoz.

Izvoz in uvoz v našo kraljevino. Naše poslaništvo v Berlinu poroča, da je tam osnovana delniška družba »Jugoslavischer Lloyd«, ki se bode bavila z uvozom in izvozom v, ter iz Jugoslavije. Uvažati namerava hišne potrebščine, električni material, polfabrikate, stroje, obleko, kolonialne produkte in kemikalije, izvažati pa poljedelske produkte, katere bi se zamoglo izvažati.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Pristojbine na sladkor. Kakor smo v zadnji številki že poročali, je promet s sladkorjem popolnoma prost od 14. t. m. Plačati se mora na vsak kilogram sladkorja 6 K, in sicer 8 K trošarine, 8 K pa znaša monopolska taksa. Trgovina z lesom v Trstu je jako slaba. Cene so v zadnjem času padle

za 20% ter bodo dalje padale, če se pogoji za trgovino ne bodo poboljšali. Tržaška skladišča so z lesom prenapolnjena. Kupcev pa ni.

Voljeno blago. Pariška tvrdka »Societe Anonyme des fabriques Reunies Renice Renard & Comp.« želi zveze z našimi trgovinami, ki se interesirajo za uvoz volnenega blaga iz njenih tovarn.

Industrija.

Nova tovarna za klobuke. Blizu Zagreba nameravajo Hugo Reininger & Komp. iz Komotave in Emerik Fischer iz Dunaja v zvezi s Prvo hrvatsko štetišnico osnovati moderno tovarno za klobuke. V tovarni bo delalo okoli 100 delavcev.

Čehoslovaški vreči nafte. Čehoslovaško ministristvo se bavi z vprašanjem oddaje vrečev nafte v Egbelu pri Bratislavi v najem. Dobil bi jih konzorcij, ki obstoji iz petrolejske družbe »Gallicia« in Udruženja čeških bank. Pogodba bi bila veljavna 60 let.

Ogri zapirajo tobačne tovarne. Iz Budapešte poročajo, da je radi pomanjkanja preroga v štirih tovarnah ustavljeno delo.

Zastoj v industriji. Položaj češke industrije se je v zadnjem času, kakor se poroča, znatno poslabšal. Jablonečka tovarna za steklo bo morala odpustiti delavce ter zmanjšati produkcijo. Tekstilna industrija se nahaja na istem stališču, v nekaterih drugih podjetjih pa se zastoj pričakuje v kratkem času. Stagnacija industrije vlada v vseh delih sveta in v vseh državah. Ves trud, da se prepreči te težke posledice svetovne vojne, je bil zaman. V južni Franciji je položaj kritičen. Najostrejša kriza vlada v kovinski in čevljarški industriji. Francoske tovarne za milo so morale skrajšati čas za delo na 32 ur tedensko. V industriji svil vlada usodepoin zastoj. V Španiji vlada kriza posebno v pokrajini Barcelona, kjer je polovica delavcev brez posla. V Seviliji (Španija) se bodo zaprle malodane vse tovarne. Iz Holandske prihajajo dnevno vesti o občnem zastoj. Tovarne se zapirajo, delavci se odpuščaajo. Tudi v Švici je odpuščeno mnogo delavcev, ker se podjetniki boje, da bo kriza v isti meri, kakor drugod, izbruhnila tudi pri njih.

Carina.

Carinski nadzornik. Finančno ministristvo je odredilo, da se imenuje za Slovenijo poseben carinski nadzornik. Njegova dolžnost bo, da pregleda vse carinske službe v Sloveniji.

Denarstvo.

»Slovenska banka.« Pred kratkim se je ustanovila v Ljubljani »Slovenska banka« z začetno glavnico 30.000.000 kron, katere se lahko zviša vsled sklepa občnega zbora na 90.000.000 kron. Na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil dne 20. decembra 1920, so bili izvoljeni v upravni svet gg.: Rado Legvart, ravnatelj v Ljubljani (predsednik); Fran Vokač, veletržec v Ljubljani (podpredsednik); dr. Josip Regali v Ljubljani, Janko Predovič, veletržec v Ljubljani, prof. Evgen Jarc v Ljubljani, Alfred Del Fabro, ravnatelj »Konzervne tovarne« na Vrhniki; Dragotin Hribar, veleindustrialec, predsednik »Kranjske hranilnice« v Ljubljani; Jean B. Pollak, veleindustrialec v Ljubljani; Karol Kauschegg, zasebnik v Ljubljani. V nadzorstveni svet gg.: Fran Stupica, veletržec v Ljubljani; Kubelka Josip, linjski kapetan v p. v Ljubljani; advokat dr. Anton Andrejčič v Ljubljani; dr. Viljem Nessel, podravnatelj »Praške kreditne banke v Pragi«; Božidar Herribe, gen. insp. »Anglo-avstr. banke. Za ravnatelja je bil imenovan g. Ojuro Rašica. Banka je pričela s poslovanjem začasno na Krekovem trgu št. 11. Več pove današnji oglas.

Filijala Zadrugne Gospodarske banke d. d. — v Somboru. Imenovana banka v Ljubljani je osnovala v Somboru podružnico (ulica dr. Lazo Kostića št. 3.)

Tovarna za cement v Dalmaciji. Nekaj amerikalanskih kapitalistov se je obrnilo na ministristvo za agrarno reformo v svrhu odkupa državne zemlje v Onišu, da zgrade tovarno za cement.

Promet avstrijskih novčanic. Po izkazu od 30. novembra 1920 je znašal promet novčanic v Avstriji 28 milijard avstr. kron. Do današnjega dne pa se je promet povečal na približno 30, da celo na 35 milijard avstr. kron. Iz tega vzrca se je državni kancler v razgo-

voru z zastopniki entente izrazil jako pesimistično o položaju Avstrije ter govoril o eventualnem bankrotu. Kurz krone se je znatno znižal. Za en dinar se plačuje že 20 in več kron, nezadovoljnost raste od dne do dne, štrajki se vedno bolj množijo in na ulicah se govori o združitvi Avstrije z Nemčijo, kot o dovršeni fakti. Upanje na radikalno pomoč je izgubljeno, Avstrija pa se bliža z brzimi koraki k polnemu poginu.

1000 milijardni deficit v sovjetski Rusiji. Državni dohodki leta 1920 so znašali v sovjetski Rusiji približno 150 milijard, izdatki pa okoli 1150 milijard. Deficit znaša torej 1000 milijard kron. Radi takega deficita pa odgovornim možem na Ruskem ne rastejo sivi lasje, kajti kar država nujno rabi, dobi z grdo, (z lepo nikdo nič ne da), dolg pa bolj-ševiki sploh ne pripoznajo in ne plačajo.

Promet.

Prometne omejitve. Začasno veljajo sledeče prom. omejitve: 1. Za Južne železnice v Jugoslaviji: Ukinjeno je sprejemanje in odpošiljanje carinskega blaga v Maribor, Zagreb in Sisak. — 2. Za državne železnice: Ekspresno blago se prevzema do teže 250 kg; posamezni kosi ne smejo tehtati čez 75 kg. Prosto je sprejemanje in odpošiljanje tovora vsake vrste za vse postaje in proge državne železnice do Indije, izvenšči postaje Bakar in Brod tranzit. Preko Indije v smeri proti Beogradu je tovrni promet še zaprt. Reekspedicije so na državni železnici le dovoljene, ako se izvrši nova predaja v razkladalnem roku, sicer se pošiljka proda. 3. Za Italijo: a) Tovor za Trst, glavni kolodvor in Trst pristoje, izvenšči pošiljke za aprovizacijsko komisijo za Trst in Istro; b) Tovorno blago, izvenšči živila in zdravila v Opatijo (sadej se ne smatra za živila). c) Blago, nakazano carini v Milano, porta Garibaldi; d) Kosovno blago. 4. Za Avstrijo: Dovoljen je tovor vsake vrste. Tovor za proge Spielfeld-Radkersburg je prost; preko Radkersburga in Prevalj je ves promet ukinjen. Reekspedicije za Poljsko so v Češko-slovaški prepovedane, istotako reekspedicije v Soinogradu za Nemčijo. 5. Za Ogrsko: Čez Wr. Neustadt je promet prost, čez Erfurt-ukinjen. 6. Iz inozemstva je prepovedan dohod tovara, ki je namenjen za carinske postaje Maribor, Cakovec, Zagreb in Sisak, dalje vse proge drž. žel. preko Zagreba in Siska. Izvzeti so vlaki, ki dohajajo iz Češko-slovaške. 7. Tranzitni promet preko Jugoslavije je prost.

Nova železniška proga. 14. t. m. je bila proga Konjice-Zreče slovesno odprta. Dolžina te proge znaša 6 km.

Promet na državnih železnicah. V noči od 16. na 17. jan. 1921 se v območju inšpektorata državnih železnic v Ljubljani vzpostavi promet na vseh progah v istem obsegu, kakor je bil pred omejitvijo, pred 25. decembrom 1920.

Kočevje-Brod, Rogatec-Krapina. Minister za promet je odločil, da se bo v Sloveniji gradilo nekaj novih prog. Imenovani dve prideta najpreje na vrsto.

Poziv na prijavo zalog lesa v svrhu dodelitve vagonov. Vladni komisar pri Lesnem odseku Zveze slovenskih industrijcev v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II pozivlje vse lesne industrijce, trgovce in producente, brez ozira na to, ali so člani Zveze industrijcev ali ne, da prijavijo na zgoraj navedeni naslov Lesnega odseka do 31. t. m. svoje zaloge tesanega in rezanega lesa, kraj, kjer se isti nahaja in nakladno postajo. Prijavijo naj se samo one zaloge, ki se nahajajo že v skladiščih, ali na žagah (torej one v gozdih ne) in od teh zopet samo oni del, ki se namerava v času od 10. februarja do 10. maja t. l. izvoziti v Italijo, oziroma preko tržaškega ali katerega drugega pristanišča ob Jadranskem morju v ostalo inozemstvo. Na podlagi teh prijav se bodo potem razdelili od železniških uprav za izvoz lesa na razpolago dani vagoni posameznim strankam. Kdor ne bi zalog prijavil, se mu za prejemeno dobo treh mesecev ne bo dodelil noben vagon, istotako pa bi se od dodelitve vagonov črtal oni, ki bi zaloge, katere se bodo od slučaja do slučaja po posebni komisiji pregledale, napačno prijavil. Za prijavo pride v poštev samo oni les, ki se nahaja v Sloveniji. Stranke, ki imajo sedanje certifikate v roki, se še pozivljajo, da jih za gotovo izrabijo do dne

10. februarja t. l., ker bodo po tem datumu ti certifikati razveljavljeni.

Promet z Bolgarijo. Ker je Bolgarija začela vračati material, je promet med Bolgarijo in našo kraljevino zopet odprt.

Direktna zveza z Rumunijo. Minister za promet je dovolil kredit dva milijonov dinarjev, da se pretvori železniška proga Subotica-Senta-Karlovo-Kikinda v glavno progo. Delo na progi bo še to leto gotovo. Do sedaj morajo mednarodni vlaki na potu v Rumunijo voziti čez ogrski teritorij, imajo 3 carinske preglede, spremembo želez. personala, kar hiter promet zato ovira.

Razno.

Tramvaj v Ljubljani. Kakor se poroča, bomo v Ljubljani plačevali na tramvaju za eno vožnjo 6 K. Mestna uprava je prosila za državno podporo, vendar je vlada to prošnjo odbila in sedaj ne preostaja upravi nobeno drugo sredstvo, da pokrije deficit, kot povisjanje tarifa.

Posnemanja vreden primer. V nekem češkem listu čitamo sledeče: »Če Avstrija rabi češki premog, živila itd., ki so bolji in bolj poceni, mora priznati svojim Čehoslovakom vse politične pravice«. Iste besede bi mogli navajati tudi mi glede koroških Slovencev.

Splošno stavbno društvo v Mariboru sta ustanovili Jadranska in Ljubljanska kreditna banka v zvezi z ravnateljem falske elektrarne Rosshändlerjem.

Dobava kožuhov. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici rabi 1000 komadov dolgih in 1000 komadov kratkih kožuhov. Podrobnosti se izve v Sarajevski trgovsko-obrtniški zbornici od 9. do 11. ure.

Obrtne licence za naše državljane na Ogrskem. Naši državljani na Ogrskem dobe obrtne licence, oziroma dovoljenje, da izvršujejo svojo obrt pod istimi pogoji kot ogrski državljani.

Splošni obrtniški kongres v Beogradu. Splošni obrtniški kongres se bo vršil v Beogradu sredi meseca februarja. Razpravljalo se bo o ustanovitvi centralnega Saveza za vso državo.

Centralni urad za štedenje goriva. V Nemčiji je nastal nov centralni urad, ki ima nalogo, da študira metode štedenja goriva, ter da se peča z iznajdbo novih goriv.

Trgovska pogajanja med Švico in Ogrsko so imela dober uspeh. Švica bo Ogrski dajala mleko in sir, Ogrska Švici pa vino, pohištvo, cement itd.

Sejem uzorcev v Milanu prične 12. in konča 17. aprila 1921 l. Interesenti zamorejo že sedaj dobiti informacije od eksekutivnega odbora v Milanu, Via dell' Agnello št. 12.

Da se ne poviša cena kavi. Ker se je ažio pri plačevanju carine po odredbi italijanske vlade zvišal od 100 na 200 odstotkov, se je cena kavi zvišala za 130 lir za 1 q. V istem razmerju bi se cena seveda povečala pri prodaji konzumentom. Da se pa to ne zgodi, je država vzela to novo breme na svoje rame. Tako bo konzument v Italiji plačeval za kavo staro ceno.

Nemška trgovina z Rusijo. V Berlinu je ustanovilo nekaj trgovskih družb trust za trgovino z Rusijo. Društvo, ki ima 50 milijonov mark glavnice, bo plačevalo izvoznikarjem izvoženo blago, Rusija pa bo v neki neutralni deželi depozirala za jamstvo 50 milijonov rubljev v zlatu.

Boljševizem in delavec. Po novi odredbi sovjetrov so štrajki v Rusiji prepovedani. Kdor štrajka zgubi pravo na prehrano ter je poleg tega interniran v koncentracijskem taboru. Če imajo delavci odprte oči, lahko vidijo ne nebesa, pač pa pekel v novem komunističnem »paradižu«.

Metrični sistem na Ruskem. Leta 1924 bo po odredbi sovjetske vlade uveden na Ruskem metrični sistem. V državnih zavodih bo ta sistem uveden že početkom prihodnjega leta.

Življenje v Moskvi. V nekem časopisu čitamo razprave o razmerah v sovjetski Rusiji. Bančni uradnik, ki pozna razmere v Rusiji piše, da je stal v Moskvi živež za zakonski par 10.000 rubljev dnevno, za ta denar pa se je dobilo: 2 funta belega kruha, 1 funt črnega kruha, 1 funt čebule, 1 f. mesa, 1 f.

krompirja, 8 kg drv. itd. En f. belega kruha je stal 1800 r., 1 f. črnega 600 r., 1 f. mesa 1200 r., 1 f. krompirja 250 r., 1 kg drv 500 r., ena čaša mleka 600 r., 1 f. čaja 10.000 rubljev. Ti podatki so zelo poučni in drastično kažejo bedo v sovjetski, preje tako bogati Rusiji, kjer je 1 f. mesa stal 2 kop. 1 f. kruha 3 kop. 1 f. čaja okoli 30 kop. 1 f. mleka 2 kop. drva, zelje, krompir itd. pa so se mogli kupovati le po visokih merah, ker jih drugače s kopejsko ni bilo mogoče plačevati.

Nova vrsta trgovskih dogovorov z Rusijo. Sovjetski delegat Jofe je izjavil, da je vsa zunanja trgovina nacionalizirana in da sovjetska vlada zamore sklepati trgovske dogovore le z državami ne pa s posameznimi firmami, ker bi drugače sovjetska vlada ne imela garancij, da ji tuje vlade ne zaplenijo denarja.

Pomoč Nemčiji. Pod predsedništvom g. Milleranda je bil v Elyzeju ministrski svet, na katerem je ministrski predsednik g. Leygues navedel potrebne korake, katera bo podvzela Francija, v pomoč Nemčiji.

Prepoved izvoza ameriških olj. Čitali smo, da sta ameriški minister mornarice in admiral Bluson, izjavila v skupni noti, da tuje države ne morejo dalje računati na ameriška olja. Izvoz olj bo prepovedan v svrhu kritja lastne potrebe pri vojnem in trgovskem brodomstvu. Ta nakana je velike važnosti, ker se bo pomanjkanje teh predmetov na svetovnem trgu še bolj čutilo, kot se čuti že sedaj.

Ceste samo za automobile. Francija bo gradila dve novi cesti med Parizom in Lyonom, ki bosta izključno le za motorni promet. Ena izmed teh bo za tovarni promet, druga pa za hitre motorne vozove. Če se bo to obneslo, bodo tudi druge države segle po tem sredstvu, da razbremenijo mesta glede avtomobilnega prometa.

Tržna poročila.

Sombor: Promet je omejen, ker se pridelki ne morejo tovoriti. Pšenica notira K 980— do 1000—, oves K 300— do 310—, nova koruza K 380— do 390—, stara koruza K 340— do 350—. Kadar se bo uredil tovarni promet, bo trgovina oživila.

Vukovar: Dovoz slab. Pšenica notira K 1000— do 1020—; koruza K 380— do 390—.

Osijek: Vsled ustavljenega tovarnega prometa je trgovina jako slaba, ni ne kupcev ne prodajalcev. Pšenica notira K 1020— do 1040—; oves K 300; nova koruza K 410— do 420—; stara koruza K 400— do 420—. Moka 0 K 15:50; za kuho K 14:50; za kruh K 13:50.

Zemun: Pšenica K 1000—; nova koruza K 400—. Povpraševanje veliko, vendar radi ustavljenega prometa slaba trgovina.

Vinkovci: Pšenica notira K 1010— do 1020—; koruza K 390— do 400—. Dovoz slab.

Novi Sad: Pšenica K 940— do 960—, ječmen K 520—, oves K 310; nova koruza K 360— do 380—, stara koruza K 300— do 380—.

Maribor: Svinjska slanina kg K 40 do K 50—; svinjska mast K 52— do 56—, svinjsko meso K 32— do 36—, goveje meso K 18— do 22—, telečje meso K 20— do 32—, loj K 25— do 30—. Gosi K 80— do 140—. Kokoši K 20— do 60—. Jajca K 4— do 5—. Koruza liter K 4— do 5—, ječmen K 4:50 do 5—, oves K 3—. Pšenica K 7— do 8—, krompir kg K 2— do 2:20, jabolka K 4— do 8—, mleko l. K 4:50 do 5—, maslo K 55— do 60—, sir K 9— do 10—, smetana kisl. lit. K 20—, orehi kg K 16— do 17—.

Cene živini za kg žive teže: voli srednji K 12:50 do 14—; krave debele K 10— do 13—, krave srednje K 9— do 11—, teleta K 15; cene gredo zopet kvišku. 11. t. m. so poskočile za 1—2 K pri kg žive teže.

Cene vinu stoji med K 20—30 liter. Izvoz vina v Avstrijo radi skrajno nizke vrednosti avstr. krone ni mogoč. Zadnje dni so dospeli v Maribor vinski trgovci iz Čehoslovaške in Nemčije, ki bodo nakupili velike količine vina.

Lesne cene: za 1 m³ v Sloveniji: Hrastova debla K 1000— do 1800—, hrastov les za fornire K 3200— do 4200—, hrastove deske do 50 mm K 3000— do 4500—; bukova debla K 600— do 750—, bukov rezan les K 1400— do 2250—; javorova debla K 1000— do 2000—; jesenova debla K 1200— do 1600—; brestova debla K 1000— do 1300—; mehek rezan les K 800— do 900—; žel. pragi (hrastovi) K 140— do 170—; žel. pragi (bukovi) K 110— do 130—; lesno ogelje vagon K 15.000— do 16.090—.

Pariz. Pšenica fr. 90— do 100, rž fr. 80— do 88, moka fr. 130—, ječmen fr. 87— do 90—, koruza fr. 62— do 63—, seno 100 kg fr. 26— do 28—, slama 1000 kg fr. 110—, fižol 100 kg fr. 120—, grah fr. 135— do 140—, krompir fr. 26— do 34—, Miho 100 kg belo 72% fr. 240— do 265—, 60% fr. 210— do 225—; kava; 50 kg rio fr. 173—, prosta fr. 139—, santos fr. 195— do 201, 175, 163, 148, 130. Sladkor 100 kg beli št. 3. fr. 195—. Živina živa: kg gov. fr. 6:90 do 10—, ovčje od fr. 9— do 12:50, svinje fr. 6:20 do 6:70, maslo kg fr. 17— do 18—, jajca 1000 kosov domača fr. 795—, uvožena fr. 740—, konzervirana fr. 600. Gosi 1 kg fr. 8— do 10—, živa fr. 20— do 40, kokoši žive fr. 8— do 11—.

Hmelj.

Žalec, 12. I. 1921. Hmeljarji zelo ponujajo svoj pridelek, prodanih je bilo več partij po 2800—3000 č. K za 50 kg. Razpoloženje vztrajno klavarno.

Na debelo.

Fr. Zebal

Rudnik—Ljubljana

Dolenjska cesta.

Telefon interurban št. 430.

Priporočam po najnižjih cenah:

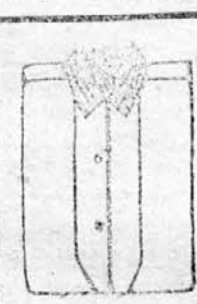
SLADKOR v kockah in kristal.

RIŽ, MILO, SVEČE,

PETROLEJ beli, VŽIGALICE

itd. itd. 82, 15—15

Zahtevajte ponudbe!

Moško in žensko perilo, predpasnike in delavske hlače izdeluje in razpošilja najceneje izdelovalnica perila

R. Stermecki,
Celje.

Naročite vzorčni zavoj 12 komadov. Izdelava zelo natančna! Cene posebno nizke!

Kartonažna tovarna in papirna industrija

I. Bonač sin, Ljubljana

izdeluje in oferira: 112

Embalaže za čaj.

Impregnirane doze za oljate barve od 1/8—1 1/2 kg.

Lekarniške kapsle

za praške. — **Vražice** za lekarne, kavo, specialitete.

Krožnike iz lepenke

za slaščičarje in delikatese.

Kartonaže vsake vrste.

la. rujava **lepenko** (Lederdeckel).

v vseh debelostih in vsaki množini.

Vzorci in oferti na raz. olago

Trgovska hiša v Mariboru

s že nad 20 let obstoječo trgovino z špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno, nasproti glavnemu kolodvoru, z velikimi skladišči, konjskimi hlevi, velikimi kletmi, vse v dobrem stanju,

se takoj prodaja.

Vprašati je pri „Upravištvu Trg. lista“.

Lesene žebije za čevlje

izdeluje 140, 48—4

Tovarna lesenih žebijev

Ivan Seunig ml.

Taren pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Borza.

Zagreb:	14./I.		15.—16./I.		17./I.	
	od	do	od	do	od	do
Devize:						
Berlin	213—	214—			217 50	219—
Milan	518—	520—			515—	519—
London	587—	547—			550—	555—
Newyork	148—	148 50			147—	148—
Pariz	900—	910—			900—	910—
Praga	174—	175—			177—	178—
Švica	2300—	2400—			—	—
Dunaj	21 15	21 25			20—	20 15
Zeneva	—	—			—	—
Bukarešt	195—	—			—	—
Valute:						
dolar	143—	145—			146 50	147 50
avstr. krone	22—	23—			20—	—
rublji	60—	75—			80—	—
česke krone	—	—			—	—
franki	870—	900—			950—	—
napoleondori	475—	480—			477—	487—
marke	205—	206—			205—	208—
lire	510—	515—			512—	515—
švic. franki	—	—			—	—
leji	196—	198—			197—	200—
levi	—	—			150—	—
Beograd:						
Devize:						
London	—	—			140—	141—
Pariz	—	—			225—	226—
Milan	—	—			128—	129—
Berlin	—	—			54—	54 50
Praga	—	—			44 25	44 50
Dunaj	—	—			4 95	5—
Valute:						
dolar	—	—			36 50	36 37
franki	—	—			224—	225—
funtl	—	—			127—	129—
lire	—	—			41—	41 50
levi	—	—			—	—
leji	—	—			—	—
marke	—	—			52 25	52 75
avstr. krone	—	—			5 50	5 60
napoleondori	—	—			119 50	121—
Dunaj:						
Devize:						
Beograd	—	—			2078—	2098—
Zagreb	495—	499—			520—	524—
Berlin	1053—	1059—			1237—	1243—
Budimpešta	122—	124—			132—	134—
Milan	2550—	2570—			2790—	2810—
Newyork	—	—			784—	788—
Pariz	4440—	4430—			4915—	4955—
Praga	—	—			979—	985—
Zürich	11 325—	11 375—			—	—
Bukarešt	940—	950—			125—	135—
London	2730—	2750—			3130—	3150—
Valute:						
dinarji	1900—	1980—			2050—	2070—
dolarji	702—	706—			775—	778—
francoski franki	—	—			12 245—	12 475—
švicarski franki	—	—			979—	985—
česke krone	849—	855—			133—	135—
ogrsk. krone	122 25	124 25			—	—
leji	935—	945—			—	—
levi	855—	865—			—	—
lire	987—	990—			—	—
marke	—	—			1236—	1242—
poljske marke	—	—			92 50	92 50
funtl	2720—	2740—			3130—	3150—
rublji	317—	323—			307—	313—
Praga:						
Devize:						
Beograd	234—	236—			227—	229—
Berlin	121 25	122 75			122 25	123 75
Milan	294—	296—			280—	282—
Pariz	517—	520—			496 50	499 50
London	316 50	317 50			301—	303—
Newyork	—	—			80 75	81 75
Dunaj	11 65	12 65			10 25	11 25
Zagreb	57 75	58 75			56—	57—
Budimpešta	14 25	15 25			13 75	14 75
Valute:						
jugosl. note	225—	227—			—	—
marke	—	—			122 75	123 75
leji	—	—			—	—
levi	—	—			—	—
švic. franki	1308 50	1311 50			1263 50	1266 50
lire	291—	293—			282—	283—
francoski franki	514—	517—			493 50	496 50
funtl	314 50	315 50			293—	301—
dolarji	83—	84—			79 75	80 75
Zürich:						
Devize:						
Pariz	39 15	—			39 35	—
London	23 98	—			24 03	—
Newyork	6 41	—			6 41	—
Berlin	9 275	—			10 05	—
Milan	22 20	—			22 05	—
Praga	7 55	—			—	—
Budimpešta	1 05	—			—	—
Zagreb	4 40	—			4 20	—
Dunaj	1 225	—			1 175	—
Bukarešt	8 50	—			—	—
Jadranska banka	—	1800—			denar	blago
Jugoslaven	590—	598—			1700—	1750—
Ljublj. kred.	—	—			594—	598—
Narodna	640—	655—			640—	650—
Hrv. eskomp.	1510—	1520—			1515—	1525—

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Spedbalkan.

6, 52-27

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvimi vozovi na vse strani. Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tiro južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

„Chocolat imperial“

Vodstvo tovarne
čokolade in liker-
jev oo. trapistov.
Rajnenburg ob
Savi, priporoča
svoje proizvode
v različnih oblikah.

6-1

„Chocolat imperial“

67, 50-27

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.

Uvoz in prodaja vsako-
vrstnega inozemskega
manufakturnega blaga
in pletenin.

Na debelo in drobno.

Ant. Krisper
Coloniale
Ljubljana.

55, 52-27

Veletrgovina papirja, knjigarna
in tovarniška knjigovoznica

VILKO WEIXL

Maribor

Glavni trg šte. 22

priporoča vse vrste šolskih in
pisarniških potrebščin ter šolske
in leposlovne knjige.

Izvršuje vsa knjigovozna dela.

Izdelovalec papirnih vrečic.

45, 20-10

Na debelo.

Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske
potrebščine. - Razglednice.

106, 52-14

Na debelo.

Na drobno.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-12

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta šte. 45

kupi in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih
cenah.

23, 52-26

Jadranska montanska
družba, d. z o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavi „Montana“

Import.

Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko. 65, 26-26

I. C. MAYER
LJUBLJANA

MANUFAKTURA

62, 10-10

EN GROS

EN DETAIL

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki.

Stalna zaloga jedilne, živinske in
industrijske soli na debelo.

UVOZ. Brzjavi: TONEJC, MARIBOR. IZVOZ.

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

11, 50-26

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovrstno volneno,
modno in perilno blago.

Specerijska in delikatesna trgovina na debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv. Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam, likerjev, mineralnih vod.

13, 20—20

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potoma neizbrljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20—20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Pravi dr. Oetkerjev
**PECILNI PRAŠEK IN
VANILIJEV SLADKOR**

se zopet dobavlja.

Zastopstvo:

A. BUTSCHER
trgovska agentura
Ljubljana, Gorupova ul. 3.

Zahtevajte povsod

ILIRIJA
kremo za čevlje

dalje ilirija čistilo in čistilni prašek za kovine, parketno voščilo, lak za usnje, vazelini in kolomaz

iz domače tovarne kemičnih izdelkov

Golob & Ko.

Ljubljana--Vič.

Cena in kvaliteta povsem konkurenčna.

102, 20—10

Na debelo!

Na drobno!

Velet trgovina z železnino

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

priporoča svojo izredno bogato zalogo različnega železnega blaga po nizkih cenah!

Točna in solidna postrežba!

Na debelo! 89, 20—11 Na drobno!

Zveza slovenskih trgovcev v Celju

nudi po skrajno nizkih dnevnih cenah in sicer: sladkor, sol, petrolej, vžigalice navadne in Čiril Metodove. Naročila naj se naslovijo direkto na »Zvezec«.

Telefon št. 135. Brzjavni: Kreditno blago.

5 b), 25—14

Velet trgovina

A. Sarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznoverstno žganje

moko

in deželne pridelke
raznoverstno rudninsko

22, 10—10 vodo,

lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Slovenska banka v Ljubljani.

Dovoljujemo si naznaniti, da je naš novoustanovljeni zavod „Slovenska banka“ s

30 milijoni kron delniške glavnice

prišel poslovati začasno v prostorih na Krekovem trgu št. 10. Pozneje se preseli v lastno hišo, Stritarjeva ulica št. 7. — Naš zavod se peča z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli ter:

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih najugodnejše obrestuje;
eskomptuje in vnovčuje menice, čeke, kupone in izžrebane vrednostne papirje;
financira industrijska in trgovska podjetja;
kupi in prodaja vrednostne papirje, devize in tuji denar;
daje predjme na vrednostne papirje in na knjižne terjatve;
prevzema vrednostne papirje v shrambo in oskrbo;
izvršuje vsa borzna naročila;
izdaja čeke in akreditive na banke v tuzemstvu in inozemstvu.

V poslovni zvezi smo z največjimi ameriškimi bankami ter smo ustanovili posebni ameriški oddelek, kateri vnovčuje na našo banko izstavljenе čeke ameriških bank in posreduje unovčenje čekov in nakaznic izstavljenih na druge zavode.

Upravni svet

„Slovenske banke“.